

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО ЄДИНОГО ЦИФРОВОГО РИНКУ ЄС

©2024 **ЛОЛА Ю. Ю., МИХАЙЛЕНКО Д. Г., БОЛОТНА О. В., ДЯЧЕК В. В.**

УДК 339.92:004(477:4-672)
JEL Classification: F15; O33; L86; K24

Лола Ю. Ю., Михайленко Д. Г., Болотна О. В., Дячек В. В.

Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку ЄС

Метою статті є дослідження моделі інтеграції України у Єдиний цифровий ринок, аналіз досягнень та викликів диджиталізації бізнесу-держави-громади. Стаття досліджує процес інтеграції України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу, який є стратегічно важливим етапом для зміцнення позицій національної економіки в умовах глобальної цифрової трансформації. Цей процес відкриває нові перспективи для України, зокрема, доступ до сучасних технологій, розвиток електронних послуг і підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку. Водночас інтеграція до цифрового простору ЄС вимагає вирішення складних завдань, серед яких оновлення інфраструктури, впровадження інновацій та адаптація національного законодавства до європейських стандартів. Проаналізовано основні переваги цього процесу, такі як покращення доступу до цифрових ринків, сприяння двосторонній торгівлі та стимулювання розвитку ІТ-сектора. Особливу увагу приділено ролі електронної комерції як ключового драйвера економічного зростання. У статті розглянуто можливості, які надає електронна торгівля українським підприємствам, для виходу на ринки ЄС, а також позитивний вплив цього сегмента на споживачів завдяки збільшенню асортименту послуг і товарів. Серед важливих аспектів інтеграції розглянуто питання кібербезпеки, що стають дедалі актуальнішими в умовах сучасних викликів. Україна, яка вже стикається з постійними кібератаками, потребує підвищення рівня захисту критичної інфраструктури, державних баз даних і персональної інформації громадян. Крім того, інтеграція до цифрового ринку ЄС включає впровадження цифрової ідентифікації, що є необхідною умовою для забезпечення безпечного доступу до цифрових послуг. Автори підкреслюють значення гармонізації законодавства для відповідності європейським стандартам у таких ключових сферах, як захист персональних даних, електронна комерція, цифрове оподаткування та регулювання ринку телекомунікацій. Ці зміни мають на меті створення сприятливого середовища для бізнесу та громадян, стимулювання інвестицій та покращення взаємодії з партнерами в ЄС. Незважаючи на помітний прогрес у цифровізації, Україна стикається з низкою викликів, які гальмують повноцінну інтеграцію до Єдиного цифрового ринку. Зокрема, це кіберзагрози, пов'язані з військовою агресією, а також проблеми цифрової етики, що потребують розробки чітких правил і стандартів для відповідального використання технологій. Окремо розглянуто проблему цифрового розриву між різними регіонами країни, який впливає на доступність цифрових послуг для громадян та бізнесу. Важливим аспектом є підтримка з боку Європейського Союзу, яка містить фінансову, технічну й експертну допомогу у впровадженні реформ і відновленні інфраструктури, зруйнованої війною. Без цієї підтримки Україні буде складно досягти швидкої інтеграції до Єдиного цифрового простору ЄС. У статті також наголошено, що успіх у цьому процесі залежить від координації дій уряду, бізнесу та міжнародних партнерів. Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку ЄС є не лише стратегічним завданням, а й важливим кроком до забезпечення економічної стабільності, технологічного розвитку та інтеграції до європейської спільноти на принципах прозорості, інноваційності та безпеки.

Ключові слова: євроінтеграція України, Єдиний цифровий ринок, цифровізація економіки, законодавство ЄС, диджиталізація державного сектора.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-4-64-70>

Рис.: 2. **Бібл.:** 15.

Лола Юлія Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри державного регулювання, публічного адміністрування та економічної політики, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна); доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: yuliia.lola@hneu.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6631-3822>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210119420>

Михайленко Дар'я Геннадіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: d.g.mykhailenko@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8420-6510>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/was/author/record/1445688>

Болотна Оксана Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та підприємництва, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: o.v.bolotnaya@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0585-0819>

Дячек Віталій Васильович – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління та адміністрування, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: v.v.diachek@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3542-5669>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216786585>

Lola Yu Yu., Mykhailenko D. H., Bolotna O. V., Diachek V. V. Ukraine's Integration into the EU Digital Single Market

The article is aimed at studying the model of Ukraine's integration into the Digital Single Market, analyzing the achievements and challenges of digitalization of Business-State-Community. The article examines the process of Ukraine's integration into the Digital Single Market of the European Union, which is a strategically important stage for strengthening the position of the national economy in the context of global digital transformation. This process opens up new prospects for Ukraine, in particular, access to modern technologies, the development of electronic services and increased competitiveness in the global market. At the same time, integration into the EU digital space requires solving complex tasks, including infrastructure renewal, introduction of innovations, and adaptation of national legislation to European standards. The main benefits of this process are analyzed, such as improving access to digital markets, facilitating bilateral trade and stimulating the development of the IT sector. Particular attention is paid to the role of e-commerce as a key driver of economic growth. The article considers the opportunities provided by e-commerce to Ukrainian enterprises to enter the EU markets, as well as the positive impact of this segment on consumers due to the increase in the range of services and goods. Among the important aspects of integration, the issues of cybersecurity, which are becoming more and more relevant in the face of modern challenges, are considered. Ukraine, which is already facing persistent cyberattacks, needs to increase the level of protection of critical infrastructure, State databases and personal information of citizens. Furthermore, integration into the EU digital market includes the introduction of digital identity, which is a prerequisite for ensuring secure access to digital services. The authors underline the importance of harmonization of legislation for compliance with European standards in such key areas as personal data protection, e-commerce, digital taxation and regulation of the telecommunications market. The relevant changes are aimed at creating a favorable environment for businesses and citizens, stimulating investment and improving interaction with partners in the EU. Despite the noticeable progress in digitalization, Ukraine faces a number of challenges that hinder full integration into the Digital Single Market. In particular, these are cyber threats related to the ongoing military aggression, as well as digital ethics issues that require the development of clear rules and standards for the responsible use of technology. The problem of the digital divide between different regions of the country, which affects the availability of digital services for citizens and businesses, is considered separately. An important aspect is the support from the European Union, which includes financial, technical and expert assistance in implementing reforms and rebuilding infrastructure destroyed by the war. Without this support, it will be difficult for Ukraine to achieve rapid integration into the EU's Digital Single Space. The article also emphasizes that success in this process depends on the coordination of actions of the government, business and international partners. Ukraine's integration into the EU Digital Single Market is not only a strategic task, but also an important step towards ensuring economic stability, technological development and integration into the European community on the principles of transparency, innovation and security.

Keywords: European integration of Ukraine, Digital Single Market, digitalization of the economy, EU legislation, digitalization of the public sector.

Fig.: 2. **Bibl.:** 15.

Lola Yuliia Yu. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of State Regulation, Public Administration and Economic Policy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine); Associate Professor of the Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: yuliia.lola@hneu.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6631-3822>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210119420>

Mykhailenko Daria H. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: d.g.mykhailenko@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8420-6510>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/1445688>

Bolotna Oksana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Marketing, Management and Entrepreneurship, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: o.v.bolotnaya@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0585-0819>

Diachek Vitalii V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management and Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: v.v.diachek@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3542-5669>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216786585>

Вступ. Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу є одним із ключових етапів наближення до європейської спільноти. У сучасну епоху цифрових технологій, що охоплюють всі аспекти економіки, суспільного життя і державного управління, доступ до Єдиного цифрового ринку дозволяє країнам отримати унікальні можливості для інноваційного розвитку, підвищен-

ня конкурентоспроможності бізнесу та зміцнення демократичних інституцій. Єдиний цифровий ринок Європейського Союзу спрямований на усунення бар'єрів у використанні цифрових технологій між країнами-членами. Він створює умови для вільного руху товарів, послуг, капіталу та даних у межах ЄС, сприяючи ефективній співпраці між урядами, компаніями та громадянами. Для України інтеграція до

цього ринку є важливим кроком не лише в економічному контексті, але й з точки зору впровадження європейських стандартів у галузі кібербезпеки, захисту персональних даних і цифровізації державних послуг. Процес адаптації України до стандартів Єдиного цифрового ринку охоплює широкий спектр реформ. Зокрема, це стосується гармонізації законодавства, забезпечення технічної сумісності, модернізації інфраструктури, а також створення сприятливих умов для українських компаній у цифровій сфері. Інтеграція до єдиного ринку вимагає від держави активних зусиль щодо боротьби з цифровими бар'єрами, розвитку інноваційної екосистеми та залучення іноземних інвестицій.

Попри численні виклики, Україна вже досягла значного прогресу в цьому напрямі. Наприклад, прийняття Закону України від 01.12.2022 № 2801-IX «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [1] стало важливим кроком у напрямі цифровізації. Також Україна продовжує співпрацю з ЄС у рамках програм Horizon Europe, Digital Europe та інших ініціатив, які сприяють впровадженню інноваційних рішень. Водночас інтеграція до Єдиного цифрового ринку відкриває нові перспективи для українського бізнесу. Малі й середні підприємства отримують доступ до широкого ринку споживачів ЄС, що дозволяє їм зростати та конкурувати на міжнародному рівні. Українські стартапи отримують можливість залучити європейські інвестиції, а громадяни – користуватися сучасними цифровими послугами на рівні з мешканцями країн Євросоюзу. Також інтеграція передбачає оновлення інфраструктури, що сприятиме розвитку сучасних технологій (штучний інтелект, блокчейн, Інтернет речей) в Україні, сприяє підвищенню кваліфікації українських фахівців і розвитку IT-галузі в країні. Інтеграція України до цифрового єдиного ринку ЄС є не лише економічним процесом, а й важливим кроком до глибшої інтеграції в європейський простір, що сприяє розвитку суспільства та забезпеченню його цифрової стійкості.

Питання євроінтеграції України та співпраці з ЄС досліджували такі вітчизняні вчені, як В. Винник, П. Гайдуцький, А. Гальчинський, В. Геєць, К. Єфремова, В. Мовчан, П. Рудяков, О. Федірко, М. Якуб'як та інші. Вони досліджували переваги та виклики інтеграції і вступу України в ЄС, розглядали проблеми формування єдиного цифрового ринку.

Метою статті є дослідження моделі інтеграції України у Єдиний цифровий ринок, аналіз досягнень і викликів диджиталізації бізнесу-держави-громади.

Викладення основних результатів і їх обґрунтування. Єдиний цифровий ринок охоплює цифровий маркетинг, електронну комерцію, телекомунікацію та є частиною Єдиного європейського ринку. Цифровий ринок є результатом диджиталізації суспільства та розвитку цифрової економіки. Розвиток цифрової економіки України прискорився внаслідок війни. За рівнем розвитку цифрових державних послуг у рейтингу Online services Index Україна посіла п'яте місце у світі у 2024 році [2]. Розвиток цифрової економіки України характеризують також Індекс цифрової якості життя (46 місце у 2023 році) [3], Україні належить 2 місце в рейтингу доступності Інтернету 2023 року [4].

Створення Єдиного цифрового ринку ЄС є ключовим завданням Цифрового порядку денного для Європи, який є однією з семи флагманських ініціатив стратегії «Європа 2020», яка була прийнята у 2010 році. Однак тільки у 2015 році, вже після підписання Угоди про асоціацію, ЄС перейшов до активної фази розбудови Єдиного цифрового ринку і ухвалив відповідну стратегію, що направлена на покращення в Європі доступу до цифрових товарів і послуг, створення умов розвитку цифрових мереж і послуг та використання потенціалу зростання цифрової економіки [5]. У структурі Угоди про асоціацію України з ЄС, що ратифікована у 2014 році, інтеграція цифрового ринку передбачена через [6]:

- лібералізацію торгівлі комп'ютерними послугами;
- інтеграцію України до внутрішнього ринку телекомунікаційних послуг ЄС;
- співпрацю у розвитку електронної торгівлі;
- співпрацю у сфері інформаційного суспільства;
- наближення політики з питань аудіовізуальної галузі.

Електронна торгівля відбувається на електронно-му ринку (e-commerce), що включає різноманітні складові, які взаємодіють між собою для забезпечення успішної діяльності у цифровому середовищі: торгові платформи (найбільш популярними є Amazon, eBay, Etsy), платіжні системи: банківські перекази, мобільні платежі, електронні гаманці (наприклад, PayPal, Stripe, Apple Pay); логістичні інструменти для відстеження посилок; інструменти для просування товарів і послуг в Інтернеті; інформаційні технології та безпека; збір і аналіз даних про: поведінку споживачів, ефективність маркетингових кампаній, фінансові показники; мобільні додатки. Всі ці складові працюють разом для забезпечення успіху електронного ринку та сприяють розвитку онлайн-торгівлі в глобальному масштабі.

Для управління цифровою трансформацією економіки та суспільства виділено низку сфер політики ЄС: кібербезпека, цифрові навички, цифровізація промисловості та послуг, цифрові технології та інфраструктура, модернізація державних послуг та електронного уряду, здоров'я та догляд. Саме ці напрямки були закладені в Програму «Цифрова Європа» до 2027 року, яка спрямована на фінансування впровадження нових технологій серед державних адміністрацій, громадян та бізнесу.

Цифровізація як в державному секторі, так і на виробництві дозволяє скоротити витрати та підвищити якість товарів та послуг за рахунок впровадження нових інформаційних технологій. Крім того, відкриваються необмежені можливості розширення ринків збуту, з використанням платформ електронної комерції, та проводиться ефективний пошук аудиторії за рахунок аналізу великих масивів даних.

Модель інтеграції України до Єдиного цифрового ринку наведено на рис. 1.

Коли держава, бізнес і громада активно інтегрують цифрові технології, утворюється замкнуте коло розвитку. Держава створює умови для бізнесу через нормативно-правову базу та інфраструктуру, бізнес розвиває цифрові продукти та послуги, що підвищує доступність і зручність для громадян.

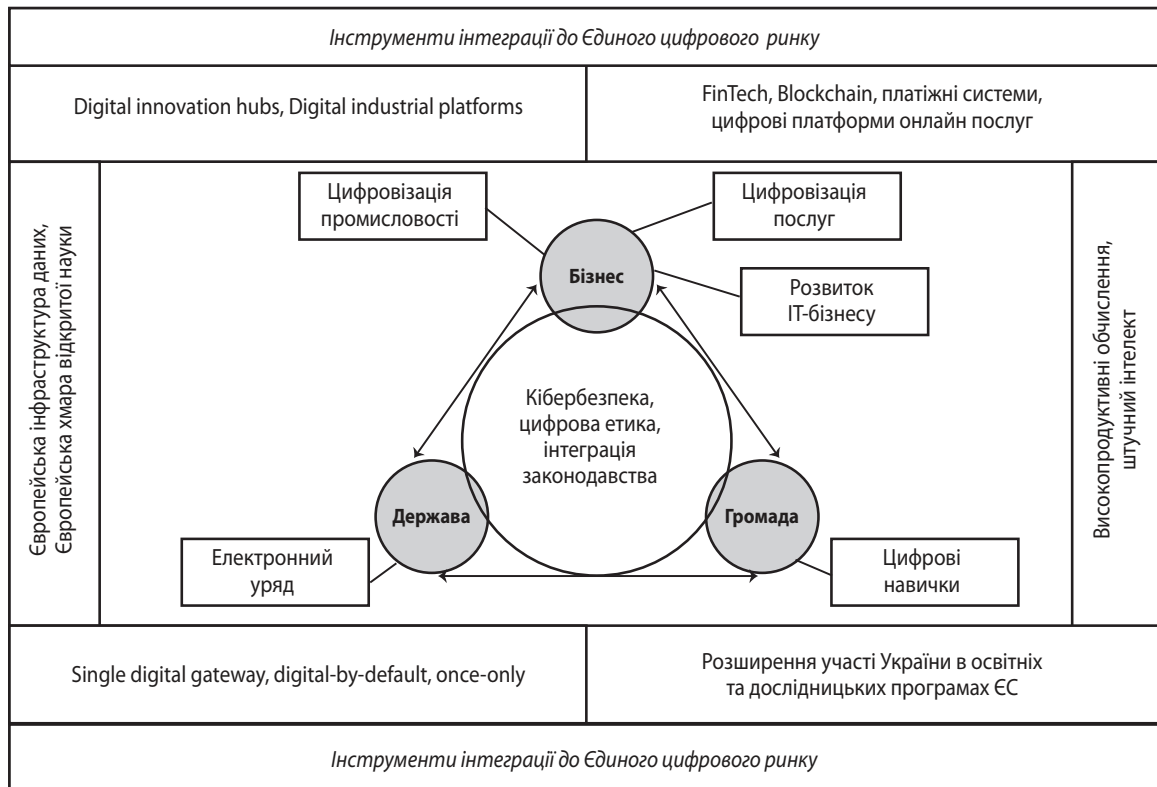

Рис. 1. Інструменти інтеграції до Єдиного цифрового ринку

Джерело: укладено авторами

Своєю чергою, громада має можливість активно використовувати цифрові сервіси та стимулювати попит на нові технології, що змушує бізнес і державу оновлювати свої рішення, формуючи таким чином динамічний розвиток електронного ринку.

Бізнес-сектор відіграє важливу роль у просуванні інтеграції до Єдиного цифрового ринку через інновації та адаптацію до цифрових стандартів. Бізнес повинен відповідати європейським нормативам, зокрема, у сфері захисту персональних даних (GDPR), електронної комерції, електронних платіжних систем. Багато підприємств, зокрема у сфері електронної комерції та цифрових послуг, активно адаптують свої платформи до єдиного цифрового простору, що дозволяє спрощувати транзакції та зменшувати бар'єри для ведення бізнесу через кордони.

Диджиталізація суспільства потребує забезпечення справедливого, відкритого та безпечного цифрового середовища, тому багато уваги приділяється кібербезпеці, формуванню цифрової етики через створення законодавчої бази.

Співробітництво між Україною та ЄС у сфері розвитку інформаційного суспільства має на меті імплементацію національних стратегій інформаційного суспільства, розвиток всеохоплюючої нормативно-правової бази для електронних комунікацій та розширення участі України у дослідницьких програмах ЄС у сфері ІКТ [6].

Інтеграція до Єдиного цифрового ринку ЄС є пріоритетом економічного розвитку для України. Тому багато зусиль спрямовано для створення єдиного правового поля та гармонізації національного та європейського законодав-

ства. Для цього вже прийнято Закон України «Про електронні комунікації» від 30.06.2021 р. № 1591-IX [7], розроблений згідно з Кодексом електронних комунікацій ЄС та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» від 14.01.2020 р., спрямований на імплементацію норм Регламенту (ЄС) № 910/2014 Європейського Парламенту та Ради від 23 липня 2014 року. Також здійснюється розробка підзаконних нормативно-правових актів на виконання цих Законів.

Також прийнятий Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII [8] та Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» від 01.12.2022 р. № 2811-XI [9]. Права і обов'язки учасників відносин у сфері електронної комерції, захист прав споживачів, конфіденційність даних встановлені в Законі України «Про електронну комерцію» від 23.03.2017 р. № 1977-VIII [10].

На сьогодні основним викликом для розвитку електронного урядування в Україні є забезпечення ефективної електронної взаємодії між державними інформаційними ресурсами. Кожен суб'єкт господарювання, як державної, так і приватної форми власності, зіштовхується з потребою доступу до різних державних реєстрів або баз даних. Для належної роботи таких систем, як електронні закупівлі Prozorro, система електронних декларацій, єдине митне вікно та інших подібних електронних платформ, необхідна інтеграція з державними реєстрами та базами даних.

В Україні схвалена Постанова КМУ «Деякі питання електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» [11], якою передбачено запровадження

системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів відповідно до вимог ЄС, зокрема European Interoperability Framework (EIF) 2.0 [12]. В EIF надано перелік технологій, що забезпечують сумісність інформаційно-аналітичних систем для взаємодії державних органів, бізнесу та громадян між собою.

У 2023 році почав застосовуватися Закон ЄС «Про цифрові ринки», який спрямований на антимонополне регулювання гейткіперів, тобто великих цифрових платформ онлайн-послуг. Таких платформ користувачам складно уникнути через їхнє домінуюче становище в Інтернеті.

Регуляторні органи Євросоюзу розпочали розслідування щодо можливого порушення компаніями Apple, Google та Meta нових правил цифрової конкуренції, спрямованих на запобігання монополізації цифрових ринків великими технологічними платформами. Європейська комісія вже оголосила про штрафи, в тому числі компанії Apple через зловживання панівним становищем на ринку потокових музичних додатків у власників iPhone та iPad [13].

Згідно з дослідженням, поступове наближення регуляторного середовища та цифрового розвитку України до рівня ЄС у рамках інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС вплине на двосторонню торгівлю між Україною та ЄС: зростання експорту з України до ЄС товарів – на 11,8–17 % (2,4–3,4 млрд дол. США), послуг – на 7,6–12,2 % (302,5–485,5 млн дол. США).

Також це вплине на продуктивність та економічне зростання України: зростання ВВП України – на 2,4–12,1% (3,1–15,8 млрд дол. США), добробуту громадян – на 3,6–7,8 % [14].

Для розвитку та інтеграції цифрового ринку України вирішальне значення має розвиток ІТ-сектора. У 2023 році, за даними Національного банку України, обсяги експорту ІТ-послуг скоротилися до 6,7 млрд дол. порівняно з 2022 роком.

Однак частка ІТ в експорті послуг все ще перевищує 40 %, а у загальному експорті дає понад десяту частину [15]. Динаміку річного ІТ-експорту в Україні [6] наведено на рис. 2.

Млрд дол. США

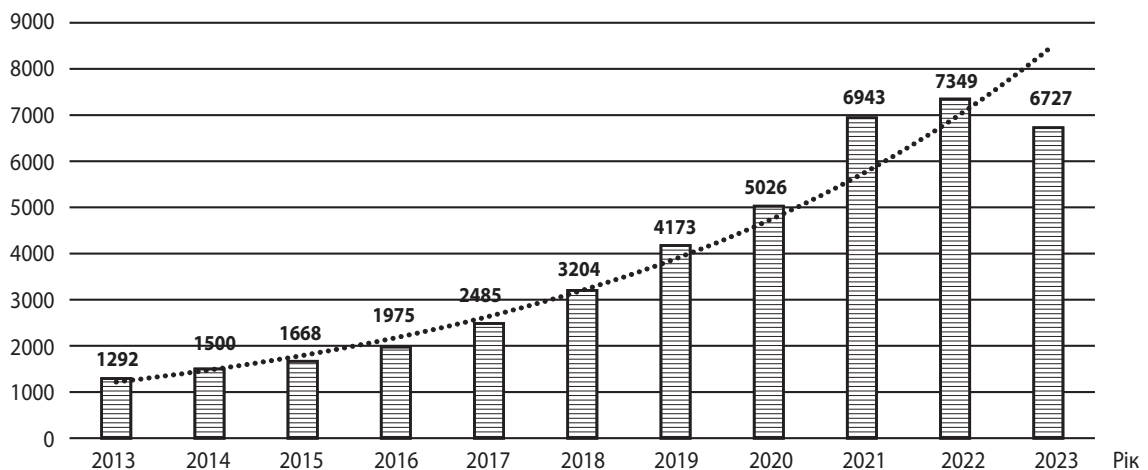

Рис. 2. Динаміка річного ІТ-експорту в Україні

Джерело: [6]

Як видно з рис. 2, незважаючи на прискорені темпи цифровізації в Україні, що відбувається під час війни, ІТ-сектор теж зазнав негативного впливу. За даними DOU, оприлюдненими в січні 2024, вперше від початку війни доходи українських розробників почали зменшуватися. І це зниження стосується фахівців майже всіх рівнів, хоча найбільше падіння – у зарплатах фахівців рівня Senior [6]. Цифровий ринок України зазнає значних змін, оскільки країна прагне тіснішої інтеграції з Європейським Союзом, особливо після вторгнення Росії в Україну в 2022 році. Україна доклала значних зусиль, щоб узгодити свою цифрову політику зі стандартами ЄС, особливо щодо цифрового управління, захисту даних і кібербезпеки. Україна запровадила реформи, щоб наблизити свої правила захисту даних до Загального регламенту ЄС щодо захисту даних (GDPR).

Україна досягла значного прогресу в цифровізації державних послуг. Портал «Дія» дозволяє громадянам

і підприємствам отримувати доступ до низки державних послуг онлайн, зокрема видачу цифрових посвідчень та реєстрацію бізнесу. Платформа стала успішною практикою електронного урядування в Україні.

Цифрова економіка України стрімко розвивається, особливо в таких секторах, як розробка програмного забезпечення, ІТ-послуги та електронна комерція. Проекти цифрової інфраструктури спрямовані на інвестування значних коштів в цифрову інфраструктуру, включаючи високошвидкісний Інтернет і мобільні мережі. Це має вирішальне значення не лише для внутрішнього розвитку, а й для залучення іноземних інвестицій, зокрема з ЄС.

Незважаючи на ці досягнення, для повної інтеграції України в цифровий ринок ЄС залишаються певні виклики. Кібербезпека залишається ключовою проблемою, оскільки Україна продовжує боротися з кіберзагрозами, зокрема з боку Росії. Країна зосередилася на створенні потужнішої цифрової інфраструктури та вдосконаленні протоколів

кібербезпеки. Також триваюча війна з Росією продовжує створювати ризики для цифрової інфраструктури України та порушувати економічну діяльність. Кібератаки, особливо спрямовані на критичну інфраструктуру, залишаються постійною загрозою.

Незважаючи на покращення, все ще існує цифровий розрив між міськими та сільськими районами, особливо в доступі до високошвидкісного Інтернету та сучасних технологій. Усунення цього розриву має важливе значення для подальшої інтеграції в цифровий ринок ЄС.

Хоча Україна рухається до узгодження своїх законів і нормативних актів зі стандартами ЄС, цей процес є складним і тривалим. Повна відповідність нормам ЄС, особливо в таких сферах, як цифрове оподаткування, електронна комерція та захист споживачів, потребує подальших реформ.

ЄС був активним партнером у цифровій трансформації України, надаючи як фінансову, так і технічну підтримку. Україна включена до різноманітних ініціатив ЄС, таких як Європейський цифровий порядок денний та Horizon Europe, який підтримує дослідження та інновації. Ці програми допомагають Україні модернізувати свій цифровий сектор і зміцнити зв'язки з цифровим ринком ЄС.

Висновок. Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу є важливим кроком до поглиблення співпраці з європейською спільнотою та забезпечення сталого розвитку країни в умовах сучасних викликів. Єдиний цифровий ринок ЄС – це стратегічна ініціатива, спрямована на усунення бар'єрів для вільного руху даних, товарів, послуг і капіталу у сфері цифрової економіки. Для України участь у цьому проєкті означає інтеграцію до потужної цифрової екосистеми, що стимулює розвиток інновацій, підвищує конкурентоспроможність бізнесу та створює нові можливості для громадян. Процес адаптації України до стандартів Єдиного цифрового простору включає низку ключових напрямків, серед яких гармонізація законодавства, модернізація цифрової інфраструктури, забезпечення кібербезпеки та впровадження електронних послуг на державному рівні. Зокрема, Україна вже зробила значний поступ у прийнятті законів, які відповідають нормам ЄС, таких як Закон про електронні довірчі послуги, що відкриває шлях до створення єдиного цифрового простору. Активно впроваджуються системи ідентифікації громадян, такі як Mobile ID та Bank ID, що дозволяють спрощувати доступ до електронних послуг.

Водночас важливим елементом інтеграції є участь України у спільних програмах ЄС, таких як Horizon Europe та Digital Europe, які сприяють впровадженню інноваційних рішень у різних галузях. Українські IT-компанії, стартапи та технологічні підприємства отримують можливість розширювати свою присутність на ринку ЄС, залучаючи іноземні інвестиції та партнерів для спільних проєктів.

Однак процес інтеграції стикається з низкою викликів. Основними з них є геополітична нестабільність через повномасштабну війну, значні пошкодження інфраструктури, а також необхідність швидкого реформування багатьох секторів економіки. Руїнування телекомунікаційної інфраструктури внаслідок війни створює додаткові перепони для реалізації цифрових проєктів. Водночас безпека да-

них, особливо в умовах кібератак, залишається критичним питанням, яке потребує постійного посилення. Не менш важливою є підтримка з боку ЄС. Україна потребує додаткових фінансових і технічних ресурсів для модернізації інфраструктури, а також посилення експертної допомоги у впровадженні найкращих практик європейського цифрового ринку. Суттєвим аспектом є інтеграція України до ініціативи *roaming-like-at-home*, що дозволить українцям користуватися мобільним зв'язком у країнах ЄС на рівних умовах із європейцями.

Інтеграція цифрового ринку України в ЄС поступово просувається, але стикається з проблемами, зокрема пов'язаними з війною та інфраструктурними викликами. Попри це, Україна демонструє високий рівень готовності до співпраці з ЄС, досягнувши значних успіхів у гармонізації законодавства, розвитку електронного уряду та кібербезпеці, що позиціонує її як невід'ємну частину цифрової економіки Європи. Проте повна інтеграція вимагатиме подолання існуючих бар'єрів, зокрема посилення міжнародної співпраці, залучення інвестицій і забезпечення постійної підтримки з боку ЄС. Особливо актуальним це стає в умовах геополітичної нестабільності, що впливає на темпи реформ. Водночас динаміка інтеграції залишається оптимістичною: Україна продовжує активні реформи, модернізує технологічні процеси та прагне до глибшого входження в європейський цифровий простір. Участь України в Єдиному цифровому ринку ЄС є не лише стратегічним вибором, але й запорукою її економічного та соціального розвитку, який базується на принципах інноваційності, прозорості та безпеки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 01.12.2022 № 2801-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
2. World e-government leaders based on E-Government Development Index (EGDI) in 2024. URL: <https://www.statista.com/statistics/421580/egdi-e-government-development-index-ranking/>
3. Digital Quality of Life Index 2023. URL: <https://surfshark.com/dql2023>
4. Україна входить до трійки топ-країн світу за доступністю інтернету. URL: <https://pryluky.org/2023/11/23/ukrayina-vhodyt-do-trijky-top-krayin-svitu-za-dostupnistiu-internetu/>
5. Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку Європейського Союзу: виклики, можливості та бар'єри. Доповідь Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС. 03.12.2019 р., м. Брюссель. URL: https://eu-ua-csp.org.ua/media/uploads/Integration%20to%20EU%20DSM_Ukr%20side_UA.pdf
6. Занепад чи тимчасова криза: що відбувається в українській IT // BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cndn8z34lkpo>
7. Про електронні комунікації : Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>
8. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

9. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні : Закон України від 01.12.2022 № 2811-XI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>.

10. Про електронну комерцію : Закон України від 23.03.2017 № 1977-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

11. Деякі питання організації електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів : Постанова КМУ від 10.05.2018 № 357. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-2018-%D0%BF#Text>

12. Експорт IT-послуг з України. URL: <https://forbes.ua/news/eksport-it-poslug-z-ukraini-za-misyats-skorotivsy-na-35-nbu-31052024-21497>

13. ЄС розслідує можливе порушення Apple, Google та Meta нового цифрового закону. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/03/25/7182349/>

14. Економічні переваги від інтеграції в Єдиний цифровий ринок ЄС. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/ekonomichni-perevagi-vid-integratsii-v-ediniy-tsifroviy-rinok-es-nazvani-realnitsifri>

15. Єфремова К. В. Єдиний цифровий ринок Європи та України. URL: <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Yefremova.pdf>

REFERENCES

Digital Quality of Life Index 2023". <https://surfshark.com/dql2023>

"Ekonomiczni perevahy vid intehratsii v Yedyniy tsyfrovyy rynek YeS" [Economic Benefits from Integration into the EU's Single Digital Market]. <https://thedigital.gov.ua/news/ekonomichni-perevagi-vid-integratsii-v-ediniy-tsifroviy-rinok-es-nazvani-realnitsifri>

"Eksport IT-poslug z Ukrainy" [Export of IT Services from Ukraine]. <https://forbes.ua/news/eksport-it-poslug-z-ukraini-za-misyats-skorotivsy-na-35-nbu-31052024-21497>

"Intehratsiia Ukrainy do Yedynoho tsyfrovoho rynku Yevropeiskoho Soiuzu: vyklyky, mozhlyvosti ta bariery. Dopovid Ukrainskoi storony Platformy hromadianskoho suspilstva Ukraina-Yes" [Integration of Ukraine into the Single Digital Market of the European Union: Challenges, Opportunities and Barriers. Report of the

Ukrainian Side of the Ukraine-EU Civil Society Platform]. Brussels, December 03, 2019. https://eu-ua-csp.org.ua/media/uploads/Integration%20to%20EU%20DSM_Ukr%20side_UA.pdf

[Legal Act of Ukraine] (2017). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2018). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-2018-%D0%BF#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2021). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-20#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>

[Legal Act of Ukraine] (2022). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>

"Ukraina vkhodyt do triiky top-krajin svitu za dostupnistiu internetu" [Ukraine Is Among the Top Three Countries in the World in Terms of Internet Availability]. <https://pryluky.org/2023/11/23/ukrayina-vhodyt-do-trijky-top-krajin-svitu-za-dostupnistiu-internetu/>

"World e-government leaders based on E-Government Development Index (EGDI) in 2024". <https://www.statista.com/statistics/421580/egdi-e-government-development-index-ranking/>

"YeS rozsliduie mozhlyve porushennia Apple, Google ta Meta novoho tsyfrovoho zakonu" [The EU Is Investigating Possible Violations by Apple, Google and Meta of the New Digital Law]. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2024/03/25/7182349/>

Yefremova, K. V. "Yedyniy tsyfrovyy rynek Yevropy ta Ukrainy" [The Only Digital Market of Europe and Ukraine]. <https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2018/04/Yefremova.pdf>

"Zanepad chy tymchasova kryza: shcho vidbuvaetsia v ukrainskii IT" [Decline or Temporary Crisis: What Is Happening in Ukrainian IT]. BBC News Ukraina. <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cndn8z34lkpo>

Стаття надійшла до редакції 02.12.2024 р.

Статтю прийнято до публікації 23.12.2024 р.